

Overleg Zeeuwse Overheden
Kanaalweg 1
4337 PA Middelburg
088 2461700
info@regiobureauzld.nl
www.samenzeeland.nl

Aan de griffiers, informateurs en formateurs van de Zeeuwse gemeenten

Geachte griffier, informateur, formateur

Nu de gemeenteraadsverkiezingen achter de rug zijn, vindt ook in uw gemeente de periode van (in)formereren en coalitievorming plaats. In dat verband vragen wij graag uw aandacht voor enkele kansen voor Zeeland die de overheden alleen door middel van nauwe samenwerking kunnen verzilveren.

De basis: de reeds goede samenwerking

Binnen Zeeland is de laatste jaren een start gemaakt om als één overheid samen te werken rond de gezamenlijke opgaven. Het OZO is opgestart om juist dat doel van krachtenbundeling te versterken en de samenwerkingsagenda voor de komende jaren vorm te geven. De Zeeuwse bestuurders hebben in januari 2022 in een brief aan het Rijk al uitgesproken dat zij de grote maatschappelijke opgaven uit het regeerakkoord sámen als Regio-Rijk willen oppakken.

Als de Regio deze volgende stap wil maken en meer wil samenwerken in de uitvoering, dan is in de komende bestuursperiode een extra stap nodig. Gemeenten, waterschap, provincie en Rijk moeten hiertoe gezamenlijke (uitvoerings)plannen maken, de uitvoering stevig organiseren en coördineren en een duurzame op uitvoering gerichte samenwerkingsrelatie met het Rijk vormgeven en invullen.

Dat vraagt van alle Rijk-Regio partners commitment op de opgaven en de uitvoering, door expertise, menskracht en middelen met vereende krachten hiervoor in te zetten.

De grote bedragen die door het Rijk voor deze transitie zijn vrijgemaakt, kunnen Zeeland en daarmee Nederland, helpen om de ambities die er al liggen op het terrein van wonen, energie, klimaat en kust en vitaal platteland sneller en effectiever te realiseren. Maar dan moet Zeeland er de komende jaren wel als regio ook stáán. De basis voor die op uitvoering gerichte samenwerking ligt er. Zo werkten gemeenten, waterschap, provincie en vele Zeeuwse partners in de afgelopen bestuursperiode samen aan gezamenlijke strategieën, die ook door de gemeenteraden werden vastgesteld, zoals de Regionale Energiestrategie (RES), de Klimaatadaptatiestrategie Zeeland (KAsZ), de Zeeuwse Woonagenda en de Regionale Mobiliteitsstrategie Zeeland (RMsZ). Deze gezamenlijke strategieën en aanpak vormen logische bouwstenen voor verdere (uitvoerings)afspraken met het Rijk.

Welke kansen liggen er?

In *Omzien naar elkaar, vooruitkijken naar de toekomst*, het landelijke coalitieakkoord dat eind 2021 is verschenen, beschrijft het kabinet hoe het samen met de regio's werk wil maken van drie grote transities. De stikstofdoelstellingen worden versneld en verbreed naar een transitie van het gehele landelijk gebied, de CO₂-doelstellingen worden aangescherpt en het kabinet wil een miljoen woningen realiseren in de komende jaren. Intensieve samenwerking met de regio's is noodzakelijk om die transities ook daadwerkelijk te realiseren.

Voor elk van deze transities is een aparte minister aangesteld en worden grote bedragen vrijgemaakt.¹ De precieze voornemens zijn en worden verder uitgewerkt in beleidsbrieven, die nog voor de zomer aan de Tweede Kamer worden gezonden.

Uit de financiële paragraaf van het landelijke coalitieakkoord blijkt dat vanaf 2023 de eerste budgetten worden vastgesteld. Daarmee is 2022 te zien als een voorbereidingsjaar en de rest van de regeerperiode als opmaat naar de grote investeringen vanaf 2025. Het Rijk wil echter de concrete uitvoeringsafspraken al snel maken. Voor de transitie landelijk gebied wil het Rijk nog dit voorjaar (uitvoerings)afspraken in potlood vastleggen, zodat die dit najaar definitief kunnen worden. Voor de andere transities ligt het tempo iets anders: dit najaar afspraken in potlood, en volgend jaar in pen. Het Rijk benut de Provincie als aanspreekpunt voor de regio's op deze drie transities en vraagt hen in dat verband om het voortouw te nemen in het proces van het maken van regionale (uitvoerings)programma's.

Provincie Zeeland heeft voorgesteld het OZO te benutten om die regio-Rijk samenwerking op deze opgaven samen vorm te geven. Als bestuurlijke kerngroep OZO staan we achter die insteek en dat sluit ook aan bij de eerdere besprekingen in het brede OZO. Het is hierbij wel van belang dat gemeenten in hun bestuurs-, raads- dan wel coalitieakkoorden de OZO-samenwerking op die opgaven bevestigen.

Hoe kan Zeeland de kansen verzilveren?

Allereerst is er natuurlijk evenwicht nodig tussen de ambities en de middelen die het Rijk beschikbaar stelt. Dat geldt voor deze transities, maar ook voor de opgaven binnen bijvoorbeeld het sociaal domein. Daarnaast is het nodig dat de 15 overheden uitspreken om zich samen als regio voor te bereiden op deze grote gezamenlijke uitvoeringsopgaven.

Het samen ontwikkelen van goede en gedragen integrale uitvoeringsplannen is essentieel en vraagt inhoudelijke, organisatorische en financiële samenwerking tussen Rijk en Regio. Het organiseren van uitvoeringskracht (expertise, menskracht en middelen) is een absolute voorwaarde. Kortom, het komt er nu op aan om juist die volgende stap, namelijk die naar uitvoering, samen te zetten.

Op initiatief van de Provincie willen we, als kerngroep van het OZO, u vragen om in de gemeentelijke coalitieakkoorden expliciet aandacht te besteden aan het gezamenlijke proces van Regio en Rijk dat op korte termijn ingevuld zal moeten worden. Zodat in samenwerking tussen Rijk en Regio krachtige (gebieds)plannen

---

¹ voor *Natuur en Stikstof* (€25 miljard) is dat mw Van der Wal-Zeggelink (VVD), voor *Klimaat en Energie* (€ 35 miljard) dhr Jetten (D66) en voor *Volkshuisvesting en Ruimtelijke ordening* (€ 7,5 miljard bereikbaarheid nieuwe woningen, plus € 1,6 miljard woningbouwimpuls en volkshuisvestingsfonds) dhr De Jonge (CDA). Kanttekening bij de budgetten voor wonen is overigens dat deze worden gevonden via een herverdeling van het Gemeentefonds.

kunnen worden ontwikkeld, die de basis vormen voor het beschikbaar stellen van (financiële) middelen en uitvoeringskracht vanuit Den Haag.

Natuurlijk is het aan u hoe u de voornemens hieromtrent afweegt en formuleert. Een vrijblijvende suggestie vindt u in de voetnoot².

Wij hopen dat u, net als wij, het van groot belang acht dat in uw raads-, coalitie- of bestuursakkoord aandacht wordt besteed aan deze materie. We hebben nu de kans om door middel van een intensieve samenwerking daadwerkelijk *samen verschil te maken voor Zeeland*.

Wij wensen u een constructieve (in)formatieronde toe en zien uit naar een goede samenwerking in de komende bestuursperiode!

Hoogachtend,

Namens de kerngroep OZO

Han Polman

---

²Voorbeeld: *In de afgelopen jaren is gewerkt aan gezamenlijke Zeeuwse strategieën voor de grote transities die op Zeeland afkomen, en die ook in het coalitieakkoord van het Rijk worden beschreven. Het landelijke coalitieakkoord gaat uit van het regionaal en lokaal aanpakken van grote maatschappelijke opgaven, zoals de transitie in het landelijk gebied (stikstof, natuur, landbouw, water), de klimaat- en energietransitie en de opgaven rond wonen en bereikbaarheid. Hier komen ook grote bedragen vanuit het Rijk voor beschikbaar. Veel van die opgaven staan in het verlengde van gezamenlijke Zeeuwse uitvoeringsstrategieën en hebben een wisselwerking met onze eigen opgaven. Deze bestuursperiode werken we daarom in OZO-verband samen met regionale partners en het Rijk aan uitvoeringsplannen, die recht doen aan de grote landelijke vraagstukken én onze eigen ambities, die we vervolgens ook daadwerkelijk samen met onze partners tot uitvoering brengen.*